

MEZEI MANÓ

ZSIDÓ ÁLOM

A szerző saját kiadása

Az angol követség hivatalos közlése az újságokban:

— Akik az 1826. évben Sydney-ben (Ausztrália) meghalt Weinberger Jakab hagyatékára örökösödési igényt tartanak, igazoló családi okmányaikkal jelentkezzenek a budapesti angol követségnél, vagy a Sydney-i országos Törvényszéken.

A következő napokban minden újságban megjelent a következő felhívás:

— Hivatalos értesítés szerint néhai Weinberger Jakab Sydneyben (Ausztrália) óriási vagyon hátrahagyásával meghalt. Felesége, gyermeke nem volt, keresik az örökösöket. A hagyatéki vagyon értéke közel 500 millió font sterling, arany és ezüst bányákban, gyárakban, föld-, erdő- és házbirtokokban, bankbetétekben és értékpapírokban. A vagyont, amíg igazolt örökösei át nem veszik, az ausztráliai domínium kezeli, külön vagyongazdálkodó és felügyelő szervezettel. Felkérjük mindazokat, akik az elhunytal bármilyen rokonságot kimutatni remélnek, hogy a rokonsági kapcsolatok felderítése, a további teendők és együttműködés megbeszélése végett, ismerkedésre és tanácskozásra f. év május

hó 15-én d. u. 3 órakor jelenjenek meg a Vigadó kistermében.

Az előkészítő bizottság.

A kávéházban Weinberger Mór biztosítási ügynök magasra tartotta a fejét, kivételesen két kapucinert rendelt. Alsóspartnere, Schwarcz textilkereskedő leült mellé a kártyaasztalhoz. Valami furcsát vett észre partnerén, szorongva kérdezte tőle: — Mi van magával. Weinberger!

Weinberger könnyet morzsolt szét a szemében, bánatosan lehajtotta a még imént magasra tartott feiét, mint egy temetési ló és reszkető hangon közölte partneréve] a gvászhírt:

— Szegény Jakab bácsi meghalt.

— Nem is tudtam, hogy beteg volt — szolt könnyedén Schwarcz — fogadja részvéteket. Ki az a Jakab bácsi?

— Maga hülye! — Rivalent rá Weinberger — hányszor említettem már, hogy anyám testvére. Weinberger Jakab, aki ezelőtt 40 évvel vándorolt ki Balassagyarmatról és mint notyautas, haiósinas-maszkiában jutott ki Amerikába, most haló Dórában feltámadt, mint dúsgazdag nagybácsi Sydneyből.

— Magát én megkontrázom — vágott szavába Schwarcz. — Először is Jakab beszi nem a maga nagybácsija, hanem az én feleségemnek, született Weinberger Rozáliának dédnagyhátvja. nem Balassagyarmatról, hanem Paksról vándorolt ki. nem mint hajósinas, hanem mint elcsapott zsidó kántor, aki Newvorkban templomot vett, mellette rituális mézszárszéket rendezett be. rabbit, kántort, metszőt tartott és mikor már gazdag ember lett, akkor be-

hajózott Ausztráliába, hogy aranybányáit átvegye.

— Micsoda badar beszédek ezek — szólott a vitába Szőlősi Emil raktárnok, — ki híres volt, mint néma kibic, de most feltámadt, mint zajos örökös. — össze-vissza fecsegték mindenféle hazugságot. Szegény Jakab bácsi, nem hagyjátok élni haló Dórában. Egyetlen igazság van, az én családi krónikám, eszerint Jakab bácsi, mint fiatal gyerek intett ki Londonba. A Szohóban volt ékszerészinas. Egy anacstámadás alkalmából megmentette gazdjá, egy dúsgazdag ékszerész életét, ez hálából fiává fogadta. kivitte magával Ausztráliába. Az ékszerész meghalt, nagy vagyonát Jakab bácsi örökölte és ez volt az alapja a mesés Weinberger millióknak. Persze, most mindenki rokonnak tolja fel magát.

Egy úr felállt a szomszéd asztaltól, gőgösen végignézte a társaságot, bemutatkozott: — Borszéki Lajos borkereskedő. Az urak mindnyájan szántalmas tévedésben vannak. Jakab bácsi aranyásó volt Klondikében, ott szerezte örült vagyonát.

Kitört az első örökségi csata. A levegőben becsületsértő szavak röpködtek.

— Maga napszúrást kapott!

— Zsírpecsét!

— Hólyag!

— Rozsdás szeg!

— Félvér!

Hajbakapás. kölcsönös püfölések, ütlegelések. A közelharcnak a pincérek vetettek véget. Ha egvebet nem is. de kék foltokat mindemesetre örökölték a kávéházi Weinbergerek.

*

Hozzávetőleges statisztika szerint legalább 6000 Weinberger szalad az országban, beleszámítva a

magyarosított neveket. Ebből 60 százalék Budapes-
ten, 40 százalék vidéken él. A Felvidék és Erdély
visszacsatolása ezt a statisztikát 25 százalékkal meg-
javította. A telefonkönyv többszáz Weinbergert tart
nyilván¹, aki nem hiszi, vegye kezébe a telefonköny-
vet. Izgalmas olvasmány. Meddig él egy telefon-
szám¹? Majdnem olyan törekeny, mint a pálya, az
élet, amely mögötte rejtőzködik. Reggeltől estig
csengtek a Weinberger telefonok, a drótszálak
mindenütt Jakob bácsi dicséretét zengték, milyen
nagy volt, *a* világ leggazdagabb embere, az ő vé-
rük, éppen csak igazolni kell a rokonságot.

A sok száz Szöllősi, Borhegyi, Borszéki, He-
gyesi a belügyminiszteri engedély ellenére, szív-
vel-lélekkel Weinbe egereknek érezték magukat.

Weinberger Rézi — a halottvirrasztó nénike
— a rákoskeresztúri temető halottas kamrájában
halottöltötetés közben nemcsak aktuális halottait
siratta, hanem megsiratta Jakob bácsit is, az örök-
séget is, nincs neki olyan szerencséje, hogy örök-
ös tudjon lenni.

A Weinbergerek megrohanták a rabbi-anya-
könyvi hivatalokat születési, házassági, halotti le-
velekért, leszármazási táblákért.

Az olaszliszkai rabbi már évek előtt megjósolta
a szerencsés Weinberger Mózesnek, hogy nagy
örökség vár rá Ausztráliából.

Weinberger Pál üzletvezető már háromszor
kapott kosarat az öreg Stein fűszerestől, aki 10.000
P hozományt ad a lankával. Most, hogy a Wein-
berger-örökség délibábja kisütött, minden meg
van bocsájtvá, mert ez a név bűvös varázsú, min-
den Weinberger milliárdokat hordoz a batyujá-
ban. A megenyhült apa beleegyezett a házasságba,
ő maga kívánta, hogy diszpenzációval esküdjenek
meg. Ami biztos, az biztos.

A zsidótörvény miatt állástalanná vált Weinbergereket mind visszavették állásukba. A kiske- reskedő Weinbergerek egyszerre hitelképesse- lettek. A plánétásoknál a papagály mindenkinek ausztráliai örökséget húzott ki. A kabarékban a Weinberger örökségről tréfáltak, daloltak, az új- ságok külön rovatot nyitottak a Weinberger-öro- kösöknek. A Weinberger-láz fantasztikus mérete- ket öltött.

*

A Vigadó kistermébe csak azokat engedték be, akik igazolták, hogy a Weinberger nevet viselik, vagy viselték. A terem megtelt. Férfiak, asszo- nyok, lányok, fiatalok, öregek, elegánsak, rongyo- sok itt-ott egyenruha, kaftán, minden társadalmi ré- teg képviselve volt. Az emelvényen ült az előké- szítő bizottság. A nagy zúgásban felsivített a vi- harsengő. Sikerült az értekezletről egy gyorsírá- si jegyzetet szereznünk, ezért pontos leírást adha- tunk.

Az értekezletet dr. Borszéki (Weinberger) Jó- zsef ügyvéd megnyitó beszéde vezette be:

— Tisztelt Értekezlet!

— A berlini, londoni, párisi, prágai, lengyeli, wieni, amerikai Weinbergerek már szervezkedtek. A világ minden részében megfújták a riadót (köz- beszólás: sófárt!). Minden' országnak minden Weinbergere magának akarja megszerezni a mese- beli vagyont, a világ legnagyobb örökségét. Eb- ben a percben az egész örökség még a levegőben lóg. Még az is vitás, hogy az ausztráliai Weinber- ger melyik országban, melyik városban született, honnét vándorolt ki. (Közbekialtások: Balassa- gyarmatról, — Nyitráról, — Mártélyról, — Paks-

ról, — Budapestről, — Nyírbátorból.). (Zürzavaros lárma, vitatkozások, hadonászások.)

— Homérosz születéséért hét város versenyzett. Hexameterbe foglalva ezek a városok: Smyrna, Rodosz, Kolofon, Számosz, Kiosz, Argos, Athéné. A Sydney-i Weinberger nagyobb karriert csinált, ő 777 helyen született. Ahány Weinberger van, mindegyik a magáénak vallja. Sűrű homálv fedí születését, életét és halálát. Még azt sem tudjuk biztosan, miben halt meg. (Közbeszólások: — öngyilkos lett, — krematóriumban, — kórházban, — ágyban, — végelgyengülésben. — Kevesebb tréfát és több komolyságot kérek. A törvényes vérségi kapcsolat igazolása roppant nehéz. Bárki közülünk, akárhogy is dicsekszik, legalább egy láncszem mindenütt hiányzik. Csak feltevések, sejtések. elképzelések, szájhagyományok vannak. A múltban a zsidókról nem vezettek anyakönyvet, a régi hiteles helyek, a káptalanok, csak a nemesekről vezettek törzskönyvet. Ahol volt zsidó anyakönyv, ot is sokszor elpusztította dülő háború, tűzvész, árvíz. Sírkövekkel, halottakkal nem tudunk bizonyítani. Az is lehet, hogy az elhalt Weinberger egyikiünknek sem rokona! Zajos ellentmondások: „Mindnyájan rokonai vagyunk!“ — derültség). Hölgyeim és Uraim! Nem azért gyűltünk össze, hogy egymással versenyezzünk és veszekedjünk, ezt otthon is megtehetjük (derültség). Célunk az, hogy tanácskozzunk, segítsük egymást, tartsunk össze. Indítványozom, állítsunk fel egy közös irodát, amely feldolgozza az anyagot, tárjunk mindent ez elé mindnyájan, így megtaláljuk azokat az összefüggéseket, amelyek a sikerhez vezetnek. Óriási tétről van szó, egyenként képtelenek lennének intézni, járjunk el egységesen, egyesült erővel, mindent elérhetünk. És most átadom a

szót Weinberger Hermann főrabbi úrnak, aki először jelentkezett szólásra.

Pátriarchaszakállú, magas növésű, villogó szemű, papiruhás úr állott fél. Olyan volt, mint egy átképzett Mózes. Élénk taglejtésekkel kísérte szavait:

— Tisztelt értekezlet: — zsidó vagyok. Ezer arcom van. Hol betolakodott idegen faj vagyok, hol a népek parazitája, ótvar, fekély, pestis a népek testében. Kommu nista és kapitalista, szőröskezű uzorás és nagylelkű emberbarát, degenerált roncs és szellemi arisztokrácia, gyáva puhány és hőslenkű Makkabeus-ivadék, internacionális szabadgondolkodó és lelkes patrióta, siber és hősi halott. Történelmi arculatom szerint a népek Prügelknábe-ja vagyok, csatornakísérlet az általános elégedetlenség kanazilására. Isteni hivatás szerint Isten kiválasztott népe vagyok, a Tóra hordozója, az emberiség főpapja, a próféták egyenes utóda. Én vagyok Shakespeare „Shylokja“ és Lessing „Bölcs Nathánja“. Én vagyok a föld sója, amely feloldódik a világ vizében. Én vagyok a láng, amely az égő csipkebokorból árad a világra. Ezer arcom van. Én a Cionista arcomat hoztam ide. Lelki szemeim elé tárul a judeai sivatag, vörösbarna kóráncaival, sziklasebeiv^l, éles kiszögelléseivel és szakadékaival; a sötét tájat az alvadt vér vasoxid-színe önti el. Ez a sivatag a mi belső szétépettségünk külső jelképe, komor és kétségbeesett táj, mint a lelkek fakult pokla. De a sivatag közepén ott van Jeruzsálem, az Olajfák hegye, rajta ciprusok és olajfák. Minden gondolatom Cioné, amely újra meg újra fényben állt, újra meg újra porban hevert. Nebukodnezár tűzcsóví, Titus csákánya, Hadrianus ekéje végigszántott rajta. De az idő itt időtlen. Lelki szemeim előtt összeolvad

az égi és földi Jeruzsálem képe, a nap tűzvészében ragyog a lobogó örök város, amely volt, van és lesz, mint az Isten, aki összegyűjtötte népét a Móriah-szikla körül. A csúcsán ott ragyog földöntúli glóriában a Messiási eszme.

— Én józan gondolkodással nem hiszek a Weinberger legendában, de ha a jó Isten csodát tenne és közülünk választaná ki a Weinberger örökösöket, ez lenne a világ legnagyobb szenzációja. Csináljuk meg hozzá a másik világszenzációt, ajánljuk fel az örökséget Ciónnak, a palesztinai zsidó Nemzeti Otthonnak. A zsidótörvény által kiszorított tömeget el kell valahol helyezni. Ahasvérus vándorbottal a kezében kérdezi: Hová? Hová? Ciónban is bajok vannak. A palesztinai zsidó Nemzeti Otthon, melyet a brit birdalom a Balfur-deklarációval biztosított, maga is recseg-ropog. Itt ütközik a zsidó, keresztény és mohamedán világnézet. Tűzfészek, amely önmagát emészti. De, ha Palesztinának egy hatalmas aranyalapot adunk, erőre fog kapni, fel fog virulni, keblére fogja ölelni a világ minden üldözött zsidóját. Ez az én álmom, légváram, nemcsak a magyar zsidóság problémáját, hanem világméretű kérdést oldunk meg vele. Ción régi fényét mi állítanánk vissza. Ehhez a grandiózus eszméhez Isten is segíteni fog. A cionista szervezetek, ha igazolják az örököségi minőséget, elég hatalmasak ahhoz, hogy az örökséget megszervezzék és birtokba vegyék, mi képtelenek volnánk erre magánerőnkkel. Melyik ország enged ki 500 millió font vagyont? Indítványozom, hogy mi, az itt megjelent Weinbergerek valamennyien írjunk alá nyilatkozatot, hogy törvényes örökségi jogunk igazolása esetén átengedjük a hagyatéki vagyont Ciónnak, az örökség egy részét lekötjük, mini a magyar zsidóság kivándorlási alapját, biztosítjuk az örö-

kösök előjogait, egyben áthárítjuk a Cionista szervezetekre a hagyaték megszerzésének gondját, költségeit és birtokba vételét.

Éljenzések, ellentmondások, viták, fülsiketítő láрма, zengő káosz.

A viharcsengő belesüvített a pokoli lármába, csendet csinált Weinberger Manó tanár úr következtetett szólásra.

Szemüveges, borotvált arcú úr, hosszú vékony, kiálló pofacsontokkal, lompos ruházattal, olyan volt, mint egy lesoványodott Kinizsi Pál.

— Hölgyeim és Uraim! Állástalan tanár vagyok, higgyék el, jól jönne az örökség. De én is hitetlen Weinberger vagyok, holdbéli örökségnek tekintem, holdbéli örökösökkel. De ha Isten csodát tenne és közlünk szemelné ki az igazi örökösöket, nem nézném a magam létérdekét, én is a zsidóság megváltását csinálnám meg vele, de más elgondolással. A palesztinai gondolatot a bibliai szent hagyományok támasztották fel, de ez megbukott és kezdettől fogva elhibázott volt. A Szentföld valamikor a zsidóság megszentelt hazája volt, de már évszázadok óta az araboké, akik csak vendégjogot adnak a zsidóságnak. Az eset ugyanaz, mintha az avarok, dákok, alánok feltámadnának és igényt tartanának a magyar földre. A palesztinai arab lázadások vérbe borították a zsidó nemzeti otthont, ahol a szélrózsa minden irányából menekült zsidókra újabb üldözés vár. Az arab fanatizmus és gyűlölet egyre szedi áldozatait. Valljuk meg őszintén, hogy Ción csak újabb romlást és szerencsétlenséget hozott a zsidóságra és ez a romlás csak fokozódik. Építsünk a hatalmas örökségből egy új nemzeti otthont, de nem Palesztinában, hanem Ausztráliában. Itt óriási területek várnak megmunkálásra, mérsékelt klíma, termékeny, őstalaj,

viruló vegetáció, kimeríthetetlen, természeti kincsek. A brit kormány hozzájárulását meg lehet szerezni, ha a célra felajánljuk a világ legnagyobb örökségét. Palesztinában minden rögéért, minden talpalattnyi földért vért és vagyont kell áldozni, sivatagból termőföldet csinálni, azért, hogy amit felépítünk, mások elvegyék tőlünk.

Ausztráliában óriás területeket csaknem ingyen lehet megszerezni, a zsidó szorgalom és zsenialitás pár év alatt a földkerekség legvirágzóbb országát építené fel. Idegen világrészben felépíteni a tóra országát, erre a világproblémára ajánljuk fel fantasztikus örökségünket, és ehhez az újjáépítéshez Isten is segíteni fog.

Újabb éljenzések és ellentmondások, örült hangzavar, felkavart kedélyek. A csengő csendet teremt.

Következő szónok dr. Szöllösi (Weinberger) Imre. Aszkéta-formájú, rajongó szemű, eleven, mint a higany, olyan, mint egy elvetélt Demosthènes.

— Tisztelt Értekezlet! Kerem, hallgassanak meg engem is. A visszacsatolt Felvidékről jöttem, nem vettek fel az újjalakított ügyvédi Kamarába, diplomás koldus lettem. És én nem panaszkodom. Jól mondta Weinberger Hermann főrabbi úr: Isten kiválasztott népe vagyunk. Ki vagyunk választva arra, hogy hordjuk a világ bűneit, magunkra vegyünk minden fájdalmát, minden gondot minden bajt, minden megalázást, minden átkot és elnyomást. Enélkül a népek megfulladnának kétségbeesésükben. Mindenki vétkéért mi vagyunk az áldozati bárány. Fenéig kell ürítenünk minden keserű poharat. A zsidótörvény csak egy történelmi állomás a mi kiválasztottságunk tragikus útján. Bátran vállalom ezt a sorsot. Én, a kitagadott, kilökött gyermek szeretem az édes anyát,

magyar hazámat, akkor is, ha áld, akkor is, ha ver. Szép a zsidó szolidaritás, akár Palesztinában, akár Ausztráliában akarja felépíteni a Zsidó-otthont. De én elsősorban magyar hazámat és a magyar zsidóságot akarom megmenteni. Tegyük kezünket a szívünkre és bűnbánattal valljuk be, igenis vannak bűneink. A mértéktelen spekulánsok, siberek, valutakiajánlók bűnlajstroma az eget verdesi és megfertőzi egész Izraelt. Hagyjuk abba a részeg tánctot az aranyborjú körül, amiért már hajdan lesújtott ránk Isten haragja, térjünk vissza a legtisztább erkölcsi tanhoz, a tízparancsolathoz. Meg kell újhódnunk erkölcsünkben. Ennek bizonysgául mutassuk be első áldozatunkat hazánknak. Inídtványozom, hogyha valamelyikünk örökösí minőségét igazolni tudja, ajánljuk fel az örökséget a mi magyar hazánknak, tegyük gazdaggá és boldoggá. Ne a Cionistáknak adjunk, hanem mutassuk meg a mi magyar arcunkat, tárjuk ki a mi magyar szívünket. A megbánás, megtérés és erkölcsi újjászületés útja vezet a mi megváltásunkhoz. Ez az út, amely el fogja söpörni az elítéleteket, a gyűlöletet és a mi megbecsülésünkhöz és végső eredményként a zsidó törvények megszüntetéséhez fog vezetni. Ne Palesztinában és ne Ausztráliában, hanem a mi édes hazánkban, Magyarországon csináljunk egy új honfoglalást, magyar szívvel, zsidó lélekkel, áldozatos hűséggel.

Óriási éljenzés, tapsvihár, pisszegés, ellentmondások, kitörő hangvihár. A pódium óriási eszmék csataterévé vált, az előtte kavargó tömegben olyan hullámokat korbácsolt fel, mint a tengeri vihar, mely a szirthoz csapja a feltornyosuló vizeket.

Hosszas csengetés után elült a lárma.

Weinberger Pál vállalkozó jutott szóhoz, sten-

tori hang, színészi pózok, olyan volt, mint egy lecsúszott Rotschild:

— Hölgyeim és Uraim! Az Atyák mondásai között van egy, amely így hangzik: Seli, seli selom, selom, ami az enyém, az az enyém, ami a tied, az a tied. Ez fejezi ki a magántulajdon örök elvét Ez az alapja minden állami, társadalmi, gazdasági életnek, minden kultúrának és civilizációnak. Ami az enyém, azt másnak oda nem adom Ha mi győzünk az örökségi versenyben, magyar Weinbergerek, az örökség felét úgyis elveszi a kincstár örökösödési illeték fejében. Miért adnánk oda a másik felét is? Gazdálkodjunk mi magunk abból, ami a mienk. Ha a nekünk jutott hatalmas tőkét befektetjük a gazdasági élet termo talajába, földbe, gyárba, ipari és kereskedelmi vállalkozásokba, mi azt többszörösen megforgatjuk, hiszen a mi üzleti zsenialitásunk úgyszólván a semmiből teremtette meg a magyar ipart és kereskedelmet. Tömegeknek adnánk munkát és kenyeret és megtöltenénk az államkincstárt is közvetett és közvetlen adókkal. Míg, ha ugyanezt az állam kezeli, holt tőke lenne, vagy eladminisztrálnák. Bármilyen súlyos korlátozásokat is mér ránk a zsidótörvény, a hatalmas tőkék áramlását nem zavarná és ez hozná meg a gazdag, virágzó Magyarorszgot. És, fel tudnánk emelni a kétségbeesett és éhenhalásra ítélt magyar zsidóságot is.

— A vita akörül forog, kire marad a ködön, ami nincs? Krózusok, Dáriunok vitája arról, ami nincs. Nem vagyunk örökösök, költők vagyunk, fantaszták, megszállottak, akik a világ urainak képzeljük magunkat. Világmegváltó apostolok vagyunk, szórjuk a holdbéli milliárdokat, országokat alapítunk és világokat váltunk meg. Odahaza pedig vár az állástalanság, nyomorúság, a fizetés-

képtelenség, a csőd, a kenyértelenség. Fő a fejünk, hogyan teremtsük elő a holnapi ebédet, a házbért, hogy az utcára ne kerüljünk, az adót, hogy ne transferáljanak, a tandíjat, hogy gyerekeinket ki ne dobják az iskolából. Mi pedig csak szórjuk a milliárdokat Ausztráliának, Palesztinának, Magyarországnak. Szegény Jakab bácsi, megfordulna a sírjában, ha ennyi bolondot együtt látna.

A vihar újból kitört, a szenvedélyek vad kiabálásban robbantak ki. Közben kidobtak néhány ál-Weinbergert, akik a legzajosabbak voltak, kísült, hogy keresztény álhírlapírók.

Most már a csengő sem tudott rendet csinálni. Mégis hirtelen csend támadt. Mi okozta a háborgás elnyugvását? A közönség ezer szeme szinte hisztérikusan meredt a dobogóra, egy furcsa emberkére, aki majomszerű ügyességgel ugrott fel, színes rongyaival úgy festett, mint egy zöld kaka-du. Elrikoltotta magát: — Köszönöm a hajnalt és a szerencsét, amely rápirkadt a Weinbergerekre. Ezt fogom illusztrálni.

Pillanatok alatt szédületes gyorsasággal kukorékol, trombitával hatalmas kürtjeleket harsog, a vonat zakatolását utánozza, a tűzoltó autó fenyegető szirénáját üvölti, operaáriákat füttyül, ugat, brekeg, nyivákol, a kereplőt forgatja, sistereg, se-lyempapírt tesz fésűkre, andalítóan zenél, a tűzijátékot utánozza, sistereg, pukkant, sziszeg, forog, dörög, szirén módra bűg, hasbeszél, huhog, suhog, utánozza az ostor pattogását, ketyeg, mint az óra, cirpeg, tüsszög, szájharmonikázik, utánozza a csengőt, dobot, autótülköt, puskaropogást, harsogott, mint ezer ördög.

És mindez az attrakció pillanatok alatt történt, a megigézett, dermedt nézők még fel sem ocsúdtak meglepetésükből, már vége is volt. A furcsa em-

berke nyugodtan szállt le az emelvényről. Igazoltatták, kiderült, hogy valódi Weinberger, a bolondok házából szökött ki. A magánéletben artista, jelenleg elmeógyógyintézeti kezelés alatt. A csöndes örült, a zajos számokkal csak mulattatni akarta a név- és fajrokonokat.

A nagygyűlés az előkészítő bizottság határozati javaslatai fogadta el. Eszerint a gyűlés elhatározta, hogy a Weinberger-örökösök érdekeinek védelmére központi irodát állít fel, amely megvizsgálja minden jelentkezőnek az okmányait és örökség! adatait, feldolgozza és egybeveti az anyagot. Egyébként mindenki a saját meggyőződése szerint cselekszik és legjobb belátása szerint megszívleli az elhangzott, magasztos altruista eszméket.

A gyűlés után csoportok alakultak, viták, ismerkedések, összeveszések, kibékülések. Megbízható statisztika szerint az eredmény:

80 üzletkötés, 25 becsületsértés, 5 eljegyzés, 50 összeveszés, 10 válóper, 25 kibékülés.

Az egyik Weinberger-társaságban dr. Szőlősi Imre ügyvédet, a gyűlés egyik szónokát, bemutatották Weinberger Márta tanítónőnek, aki családi ügyben járt Budapesten és a kíváncsiság vitte a gyűlésre. Aranybarna hajú, rózsá arcú, kislánys teremtés, még nem látszott, csak valami süldő prepának, sugárzó szemek, mosoly és napsugár.

A Weinberger-örökségről beszélgettek. Márta kérdezte:

— Hogyan tudná megmagyarázni, ügyvéd úr, ezt a Weinberger-lázat, ami már szinte epidémiává vált!

— A csodavárással. Mindnyájan várunk^ valami csodára. Várunk valamit a felkelő naptól, a hajnali madárcsicsergéstől, a postától, bár nem hoz mást, csak adóintésit, gyász jelentést, reklámcedu-

lát, számlát. Még az apróhirdetésben is a csodát várjuk. Várjuk a megváltást, életünk újjászületését. Ez az emberi természet. És ez így van jól. Inkább csodát várni, mint fekete reménytelenségben elhamvadni.

Márta lelkesen szólt: — Ügyvéd úr gratulálok a nemes, hazafias beszédéhez. — Kezét nyújtotta: — Én a maga zászlaja alá állok.

— Köszönöm az elismerést, örülök, hogy ilyen bájos hívem akadt. De azt hiszem, az egész beszéd falra hányt borsó, senki sem veszi komolyan, akárhogy tapsoltak is.

— Ha senki sem veszi fel komolyan — pattant fel Márta, — én mély értelmet találtam benne. Apám belepusztult abba, hogy jó magyar volt. Én is jó magyar vagyok. Anyanyelvem, kultúráim, lelkiségem magyar. És ha kitagadnak, gúzsba kötnék, éhenhalásra ítélnék, akkor is magyar vagyok és magával együtt azt tartom: — Mindent a hazáért! Ha én fogom örökölni a Weinberger-vagyont, egyenesen szaladok magához, megfogom a kezét és azt mondom, gyerünk a miniszterhez, vagy a kormányzóhoz és adjunk oda mindent.

— Szaván fogom — szólt meghatva Szöllősi — látom, nem a gyerekes szelesség beszél magából, hanem a komoly, érett hazafiság. Én nem hiszek a Weinberger legendában, de hiszek az érzésben és ez szent előttem.

— Most magától elvették az ügyvédi pályát. Mihez fog?

— Sokat gondolkoztam ezen. Úgy vagyok, mint a szárazra kivetett hal. Ki nem vándorlók, itthon nincs keresetem. De már határoztam. Felcsapok írónak. Tudom, hogy sziszifuszi vállalkozás ez egy névtelen senkinek, amihez képest az argonauták útja az arany gyapjúért csak szürke

epizód. De kedveim van hozzá, tele vagyok témákkal. Úgy nyüzsögnek körülöttem, mint nyári alkonnyati estén a muslincák. Bányászni fogok a lélek alagút jaiból és tárnáiból. Mi fog felszínre kerülni, salak, vagy arany? Úgy fogom kitermelni a mélység kincseit, mint a bányász, aki mindenkit gazdagít, de ő maga szegény marad. — Mi az irodalom? Az olvasók felfalják a könyveket, a könyvek felfalják az olvasókat, mint a kannibálok. Eből a szellemi falásból akarok egy karéj kenyeret szakítani. Ha kell, írok majd, sárga regényeket, ponyvákat, vad, izgalmas történeteket, éjszakai üldözéssel, emberrablással, sok-sok szerelemmel, írok film-fantáziákat, ha kell, írok szakácskönyveket, szerelmi levelezőket, kalendáriumot, rekláverseket és címszalagokat. Irodalmi mesterember leszek, kilószámra fognak eladni a boltosok. De független leszek és lesz kenyér, még a kösziklából is lesz ital, özvegy édesanyám nem fog éhenhalni. De már ez is túlsók magamról. Beszéljen Márta magáról, hol él, mit csinál, mondja el a családját is. Hátha rokonok vagyunk?

— Árva leány vagyok — vette át a szót Márta. — Apám, Weinberger József 1880-ban született Barsházán — kis mezőváros Bars megyében, — most visszacsatolt terület. Épületfakereskedő volt, jó üzlete, kitűnő hírneve. A világháborúban tűzharcos volt, mint főhadnagy, szépen dekorálva szerelt le. Anyám tescheni lány volt, ápolónői tanfolyamot végzett. A tescheni hadikórházban ismerkedtek meg, ahová apám mint sebesült került súlyos lábsérüléssel. Itt volt anyám ápolónő, ő ápolta apámat. Egymásba szerettek. Mikor a háború véget ért, összeházasodtak. Én 1920-ban születtem Barsházán. Jó anyám nem élte túl, gyermekágyi lázban meghalt. A cseh megszállás után apám túljó

magyar volt a cseheknek, denunciálták, börtönbe hurcolták, üzlete tönkrement. Anyám halála óta búskomor volt. Nem bírta ki a sok csapást. A börtönben öngyilkos lett. Engem jó emberek felhoztak Budapestre. A zsidó árvaházban helyeztek eb Árvaalapból végeztem az elemit, a polgárit és a zsidó tanítónőképzőt. Mikor készen lettem, meghívtak Barsházára a zsidó iskolához tanítónőnek és most 30 gyermeket tanítok egyosztályú zsidó iskolában.

— És mit tud a rokonságról, nagyszülőkről, szüleinek testvéreiről?

— Semmit sem tudok senkiről. Semmiféle családi vagy anyakönyvi okmányom nincs, mert a cseh megszállás alatt a barsházai zsidó anyakönyvek eltűntek. Jakab bácsiról is most hallok először.

— Márta, maga reménytelen Weinberger örökös, csak úgy, mint én. Az én apám szőlőbirtokos volt Tarcalon, özvegy édesanyámmal élek. Bajos lesz köztünk más rokonságot felfedezni, mint név-, faj és hitrokonságot. De van egy közelebbi rokonság, én lelki rokonságot érzek magával. Fogadjon el engem testvérenek. S ami ennél több, barátjának! A barátság szent dolog, mélyebb és titokzatosabb, mint a testvéri szeretet. Mint egy lelki lasszó, fogja össze a rokon lelkeket. Ígérje meg, ha bármi bajba kerül, hozzám fordul, mint testvérbátyjához, vagy mint legjobb barátjához.

Márta szótlánul kezet nyújtott. Ez volt a néma testvéri fogadás ...

*

A barsházai zsidó temetőt a közigazgatási hatóság lezárta, mert a kis város fejlődése folytán a temető során utcák épültek, belterületen a temető

rezni a saját lelki nyugalmát. Így jóvátenné a sír-
rablást, másként megnyugodni nem tudna.

Eszelősen nézett körül. Alkonyodott. Félho-
mály tört be a temetőbe, fakó fénytelenység borult
mindenre, valami hamuszürkéséggel telített levegő-
réteg. Márta előtt a világ államszerű hallucináció-
vá lágyult.

Révült elmélyedésében a temetőcsősz zavarta
meg, be kel! zárni a temető kapuját. Mennie kel-
lett. Pedig még semmit sem csinált. Ment, mint
alvajáró. Valahonnan egy versfoszlány került a
tudatába;

— A talpunkon a temető pora,
A homlokunkon új világok fénye ...

Otthon bezárkózott. Dobogó szívvel vette kezé-
be a fémdobozt, megtisztította a sártól és salak-
tól. A doboz falai acélból valók: lakatja nincs, lég-
mentesen forrasztották. Ép és időálló. Ott fénylett
előtte a fémdoboz, a végzet, a titok, mint a tenger-
ből kihalászott palackba zárt szellem, mint túlvi-
láeri- mágikus üzenet. Palacknosta... Éppen a na-
pokban olvasta, hogy az Atlanti Óceán egyik kis
szigetén a világító torony őre egy palackot halá-
szott ki. amelyet a hajótöröttek a végső veszedelem
pillanataiban szoktak a tengerre bízni. Amikor az
üveget széttörték, kiderült, hogy a levél 1837. óta
kézbesítenlenül bolvongott a hullámok között.
A levél sértetlen volt. Egy angol tengerésztiszt sze-
relmi vallomása volt benne valami távoli hölgy-
nek, aki mitsem tudott róla és érzelmeiről.

Vaijon mi lehet a dobozban? Talán egy ha-
lott világ szellemei, titokzatos sorsok. SOS vész-
jel, vagy talán kincsek, arany, gyöngyök, az is le-

hét, hogy kavics, értéktelen lim-lom. Megrázta a dobozt, semmi sem csörrent, semmi sem zörrent, csak valami halk zizegés neszeit benne, vagy talán az sem, csak hallucinál. Hogy került a koporsóba egy fémdoboz? Miért temették el a halottal együtt? És ki a halott? A neve ugyanaz, mint az övé, de ez nem jelent semmit. Lehet, hogy nagyapja, dédapja, lehet, hogy idegen. Ki tudja? Talán csak a jó Isten! Nem követ-e el szentségtörést, sírablást, ha felnyitja? Talán még be is csuknák érte? Vagy talán isteni rendelés, hogy éppen ő találta meg?

Márta didergett, utána forróság lepte meg. Mit csináljon? Beadja a hatósághoz, mint talált tárgyat, vagy tartsa meg magának? Oh, milyen szörnyű felelősség ez egy fiatal lánynak.

Milyen más volna minden, ha szülei még élénének! De hiszen élnek, a szeretet túléli a sírt. A halott is él addig, amíg van, aki szeresse, ő nincs egyedül, körüllebegi szüleinek szellemalakja. Jön szellő, holdfény képében, ott ül az asztalánál, vagy az ágya szélén, fogja a kezét, simogatja, mikor fél, meleget lehel rá, ha fázik, legyezi, ha melege van, mindig csak mosolyog, vigyáz rá. A szeretet túléli a sírt... De ez csak egy bomlott lélek víziója... Ember itt nem segíthet, csak a jó Isten.

Kezét összekulcsolja, imádkozva sóhajt: — Tekints le rám, óh árvák Istene és segíts! És egyszerre isteni sugallatot érez, egy túlvilág! hang suttogott fülébe: — No mi az, kislány, megijedtél? Mitől, te kis bolond? Nem látod, milyen világos van, amikor rád nézek, hát nem érzed, milyen meleg a tenyerem, amivel arcodat betakarom? Bontsd fel, vedd el, a tiéd, neked szántam, te találtad a te őköd sírjában. Nézd meg, mit üzennek a Weinberger-csontok! A gyökér ott lent a mély-

ben örök égi nyugalomban, te vagy az ág és úgy borzongsz, mint szélben a fa lombja. Ne félj, ne habozzál! Ez a te örökséged, talizmánod, ereklyéd!

Felbátorodva forgatja a dobozt. Forrasztva van, nem tudja felnyitni. Hívjon lakatost, szerelőt? Hiszen éjfél van és nem szabad senkit beavatni a titokba.

Ablakot nyitott, kinézett az utcára. Takart ég, rejtett messzeség, minden mozdulatlan. Az éjszaka hangja sóhajt, fáradt áramával fogja a lég redőit. Morajlik, ksért a csend. Ájult, elvarázsolt minden, csak az éjszaka virraszt, lehel, neszei, a némaságból felpiheg. Denevér szárnyak huhognak a sötétben. Ez a kísértetek órája. És bent a szobában is van egy kísértet a síri világból... összerázkódott. Becsukta az ablakot.

Órák hosszát tépelődött, vívódott. Odakint már világosodtak az árnyak. Eszelősen babrált egy csomag gyertyával, annak lángjával próbálta megoldvasztani a forrasztás helyét. Elégetett egy csomó gyertyát. Hiába. Késsel, ollóval, körömmel feszegette. ujjai kisebesedtek, vér serkedt nyomán.

Hajnalodott. Kimerültén, sápadt arccal ült. És ekkor öntudata alól egy név tolul fel az ajkára: Szöllősi, aki neki lelki rokona, aki barátságot fogadott neki. Ő a testvére, kivüle senkije sincs. Meleget érzett szíve táján. Nyugalom áradt szét megkínzott lelkében. Ruhástól ágyába dőlt és nyomban elaludt.

*

Márta másnap szabadságot kért. Budapestre utazott. Megérkezése után egyenesen Szöllősi lakására. ment. Fel volt írva a címe: Dálnok-u. 100. IV. emelet, lift nélkül. Kifulladásra ért fel. Becsöngetett

a lakásba. A konyhából egy fehérhajú, jóságos arcú, idős hölgy jött ki, Imre édesanyja. Mártának úgy tűnt fel, mintha ez az asszony ezüstből volna, ezüst a haja, arca fehér, finom hangja, mint az ezüstcsengés. — Imre nincs itthon — mondja kedvesen, — de félórán belül itt lesz. — Bevezette Mártát Imre szobájába, leültette az íróasztalhoz, a karosszékbe, ő pedig engedelmet kért, mem hagyhatja félbe a főzést.

Márta egyedül maradt. Máskor üde arca most sápadt, kimerült. Gépiesen babrált az íróasztalon az iratok között. Csupa Weinberger-ügy, rengeteg családi okmány, leszármazási tábla, meghívók a Weinberger-bizottság ülésére, előadói jelentések. Láttott az asztalon egy teleírt kutyanyelvet, valami írói szárnypróbálgatás lehetett, elolvasta:

— Íróasztalomnál ülök, egy tintacsöpp van a tollam hegyén. Mi lesz a csöppből, mit írok, verset, vidám bordalt, vagy bús elégiát? Zarándokoljak a Szentföld romjaihoz, meseországba induljak tündérekhez, vagy a gettó nyomortanyáira; vagy meséljek a bibliai Babelről, amely összeomlott, vagy a modern Babelről, amely össze fog omlani? Mit énekeljek meg, a nyári szép alkonyt, a szerelmet, az égi mannákat, vagy ostorozzam az egeket, a fellegekre röptessen tintacseppem, hogy zápor, vagy könnycsep legyen belőle? Írok nagy problémákról, amelyek nélkül az irodalom — az írás szavai szerint — csak zengő érc és pengő cimbalom? Becsületes, megbízható birodalmi marhahúst főzök, vagy tüzes koktailokat? Legyek istenadta kis tücsök, aki magának ciripel a lyukban? Meggyúrjak egy szonettet, mint egy kenyérbélfigurát? Vagy írjak regényt, komoly alkotást, ahogy a műépítész felépíti a Bazilikát? Öljem százával az embereket, mint Claude Farrere, a divatos regényíró? Vagy

törüljem el a Halált, dugjak pipát a szájába, tegyek csörgősapkát a fejére, mint Mikszáth Kálmán? Mi legyek, drámaíró, humorista, apostol, próféta? Hogyan írjak? Alig utaztam a világban, oly keveset tapasztaltam. De hiszen a fantázia mindent pótol. Jókai megfestette a balatoni rianást és tíz évvel később látta meg először a Balatont, mesteri módon leírta a Vaskaput, talán jobban, mintha látta volna. Én is érzek magamban képzelő erőt, intuíciót, elhivatást. A tintacsöppben, a tolliam hegyén van a gondolat, az eszme, talán a hírnév és a kenyér. Világok születnek a kis tintacsöppből.

És mi lett mindebből?

A tintacsöpp, míg én tűnődtem, leesett a papírosra, kövér, zsíros, elmázolt folt lett belőle.

Ez a nagy poca a valóság, a többi csak ábránd.

Márta elkínzott lelke megenyhült, sokáig nézte a nagy tintafoltot; most ő akaratlanul meglopta a Szöllősi műhelytitkait, de azért örült, hogy bepillantást nyert lelkének egy titkos rekeszébe.

Csöngetés, Imre megérkezett. Viharosan üdvözölte nem várt vendégét, az ő kis fogadott testvérét. Márta feldúlt arcáról érezte, hogy rendkívüli dolog történt.

— Imre, magához van egyedül bizalmam. Árva lány vagyok, maga az egyetlen barátom. Intézkedjék, senki ne zavarjon, senki ki ne hallgasson minket.

Imre kiment a konyhába, megmondta anyjának, hogy senki sincs itthon, bárki csenget, küldje el.

— Zárja be az ajtót is — rendelkezett Márta.

Imre belülről bezárta az ajtót, kíváncsian nézte a lányt, akinek sápadt arcára rózsákat festett az izgalom. — Az Istenért, Márta, történt magával valami?

— Először is becsületszóra teljes titkotartást kérek.

— Néma leszek, mint a sír, erre szavamat adom, — fogadta ünnepélyesen.

— Magam sem értem, ami velem történt — kezdte felindultan Márta, ijedt, gyermekszemei úgy rebbentek, mint a menekülni akaró kis csibék, amint oly vet éreznek maguk felett. Csipkerózsika varázsa aradt titokzatos lényéből. — És elmondta a történeteket, éjszakai vívódását, rémlátásait. Nem mer egyedül semmit csinálni. — Ezért utaztam fel magához. Lehet, hogy valami jelentéktelen csekélység és akkor nevesse ki a maga buksi barátnőjét, de nekem az az érzésem, hogy nagy dologról van szó. itt vagyok én és itt a fémdoboz. — Kivette útitáskájából és az asztalra dobta.

A fémdoboz úgy fénylett az asztalon, mint egy koporsóba, zárt titok. Meredten néztek rá.

Imre fel s alá járt a szobában, kezeit a hátán összekulcsolta, így szokott gondolkozni. Percekig törte a fejét. Aztán Márta felé fordult: — Legokosabbnak tartom Márta, ha nem csinálunk ebből az ügyből nagy problémát. Nincs rosszabb, mint a tépeioués és a rémlátás. Tegyük azt, ami a legegyszerűbb és legtermészetesebb, bontsuk fel a dobozt, nézzük meg, mi van benne. Ha a maga halottjáról van szó, a maga családjára vonatkozik, megtartja magának. Ha pedig idegeneket érdekel, el fogjuk juttatni azokhoz, akiket illet. — Kezébe fogta a fémdobozt, forgatta jobbra-balra, sehol semmi nyílás, zár, lakat, kulcs.

— Ezt mi nem tudjuk felnyitni — csóválta a fejét. — A földszinten van egy szerelőműhely, ott felnyitják. Gyerünk!

Márta szótlánul követte. A műhelyben a forasztás helyét lángokkal felolvasztották és a do-

bozt szakértelemmel felnyitották. A lakásban újból bezárkóztak.

Mi volt a dobozban?

Egy kisalakú, héber biblia, száraz és sértetlen, a leforrasztott doboz légmentesen tartotta és megkímélte víztől, földtől. A biblia sárga, kifakult bőrbe volt kötve. Lipcsei kiadás, a kiadás éve 1780.

Márta és Imre leültek egymás mellé és együtt betűzték a könyvet. Az első oldalon családi feljegyzések, a születések, házasságok és elhalálozások jámbor zsidóknál szokásos családi anyakönyve. Kisárgult, fakó, sűrű, apró, de olvasható betűk. A következő bejegyzéseket olvasták.

Én Weinberger Mór, születtem 1820. január 10.-én Kiskálnán.

Feleségem, Engl Gizella, született 1824. febr. 5.-én Barsfalván.

Házasságot kötöttünk 1850. március 3.-án Léván.

Jakab fiam született 1853. július 1.-én Garam-Ujfalun.

A bejegyzés mellett három kérdőjel: ??? Mellette ez a jegyzet: Ez a fiam 15 éves korában eltűnt. Ismertető jele: egy szivalakú anyajegy a bal vállán.

Sámuel fiam született 1855. július 7. Garam-Uj falun.

Feleségem, Engl Gizella meghalt 1865. november 15.-én Léván.

Egyetlen unokám, József, született 1880. október 15.-én Léván.

Valami szuggesztív izgalom vett erőt Imrén és Mártán, valami óriási titok kezdett derengeni előttük. Egyik sem merte kiejteni. Tovább lapozták a bibliát. A könyv leghátulsó lapja és a bőrkötés között viaszkosvásznonba csavart, vastag, lezárt bo-

ríték volt beragasztva. Imre feltépte a borítékot. Egy csomó irat hullt ki belőle. Az iratok sértetlenek és fakók voltak, de olvashatók. Imre találmra elővett egy írást, együtt betűzték ki az apró, gyöngybetűket. Ezt olvasták ki.

Mindenkihez:

— Én, Weinberger Mór a sírból szólok hozzád, Magammal vittem sírom éjjelére családi bibliámat és okmányaimat. Egy acéldobozba tettem bele, leforrasztottam. Megeskettem hűséges öreg cselédemet, hogy a dobozt koporsómba fogja helyezni, de úgy, hogy senki más ne lássa. Meg is fogja tenni. Miért? A túlvilágon nincs szükség földi dolgokra. De ne gondold, hogy megbolondultam. Valami ösztönös megézés hajtott rá. Talán nagyobb biztonságban vannak írásaim a föld mélyében, mint odafenn. Itt nem pusztítja el háború, tűz, víz és az emberek rosszasága, mint odafenn. A föld mélyében nemcsak porladó csontok vannak, hanem kincsek is. Lehet, hogy ez a doboz, és ami benne van, örökre velem porlad, és soha nem lát napvilágot, lehet, hogy felszínre kerül és kincsé válik. Csoda az élet és csoda a halál. A jó Isten ezt a dobozt is csodává változtathatja. Szegényen, halok meg, ezt a csodát hagyom utódaimnak. Földi halandó, akinek az a doboz a kezébe kerül, úgy nyúljál hozzá, mint egy szentséghez, mint egy kiásott halotthoz, meg ne rontsad, össze ne törjed, szét ne tépjed, rosszra ne használd, add tovább azoknak, akiket illet. Átok reád, ha másként teszel!

Isten szeme mindent lát
ne lopd el a bibliát!

Aláírás: Weinberger s. k.

Függelék: Index.

1. Weinberger Mór születéslevele.
2. Weinberger Mórné Engl Gizella születéslevele.
3. Idem házasságlevél.
4. Weinberger Jakab születéslevele.
5. Weinberger Sámuel születéslevele.
6. Weinberger József születéslevele.
7. Leszármazási táblázat Barsvármegye alispánjának bélyeges, pecsétes hitelesítésével.

Márta a családi iratok között turkált. Imre pedig lázasan kutatott íróasztala fiókjában. Kihúzott egy iratot, belenézett és mint egy háborodott, esze-lősen kiabált:

— Márta, csoda történt! Üdvözlöm magát, mint a földkerekség leggazdagabb örökösnyőjét és a Weinberger-milliárdok gazdáját.

Márta belefogódzott az asztalba, másképpen el-esett volna. Reszketett minden ízében.

— Azt hiszi, megőrültem? Itt van, olvassa. — Kezébe adott egy levelet. Márta szemei előtt összefutottak a betűk, angol szöveget látott. — Ezt én nem értem... Micsoda állat vagyok! Itt van a magyar fordítás! A Black ügyvédi cég Sydneyből közli nyomozásának eredményét a Weinberger-ügyben, megerősíti az örökség óriási arányait. Az örökségi iratok között van egy össze-vissza szakadt aggályos írás, amelyből az tűnik ki, hogy az elhunyt, Magyarországból, Barsmegyéből származott, apja Weinberger Mór, anyja Engl Gizella. Ez egy személyi igazolvány, melyet Weinberger Jakab részére állított ki a lévai főszolgabíróóság 1868. február hó 26.-án, hivatalos pecséttel. Márta szeme káprázott, nem tudott tovább olvasni.

— Most már maga is látja a családi kapcsola-

tot. A maga apja Weinberger József, nagyapja Weinberger Sámuel, dédapja Weinberger Mór. Weinberger Jakab a maga dédnagybátyja. Más rokon nincs, maga az egyedüli törvényes örökös, ehhez nem fér kétség.

Márta felugrott, megfogta Imre kezét, húzta az ajtó felé.

— Mit akar? — kérdi riadtan Imre.

— Megyünk a miniszterelnökhöz, mindent odaadok a hazának, most, rögtön, ebben a pillanatban, kár minden percért. Megmondtam magának előre, hogy így teszok, maga tanított rá. Nem tréfálok, állom a szavamat, gyerünk!

Imre elnevette magát, olyan képtelen volt a helyzet: — Maga földreszállt angyal, ne szaladjon előre! Hopp! Én nem is mehetek sehová magával. Nem vagyok sem apja, sem gyámja, nem lehetek az ügyvédje sem, nem vállalhatok ügyeket. Semmi jogcímem nincs arra, hogy a maga szószólója legyek.

Márta meghökkent, bután néztek egymásra. Ugyanaz a gondolat égett az agyukban. Láng csapott a szívükbe. Egyszerre egymás karjaiba hulltak.

Mikor kibontakoztak az első ölelésből, Márta szólalt meg először: — Látod, Imre, milyen egyszerű a dolog, diszpenzációval megesküszünk, férjem leszel és így eljárhatsz helyettem.

Imre kiszáradt torokkal, eltikkadva sóhajtott:

— Gyönyörű álom, komisz valóság. Hát hogy vehetem el én, a diplomás koldus a világ leggazdagabb lányát?

— Csak semmi nagyképűség és semmi póz. Jól tudod, hogy éppen olyan szegény maradok, mint te. Az örökség nem az enyém, hanem az országé. Az már a te gondod, hogy egy kis megélhetést biztosítsál. Te több vagy nekem, mint az egész Weinber-

ger örökség. — Márta csókjaival belefojtotta a szót Imrébe.

— Szédítő dolgok — lihegte Imre. — Egyszerre száz csoda, túlszárnyalja az ezeregyéjszaka csodáit. Milliárdos örökség az egy, fémdoboz a sír mélyében, az kettő, exhumálás, az három, megtalálja az egyetlen örökös, az négy, aki tündérszép, édes leány, ez öt, zsidó anyakönyvek 1820-ból, az hat. Hiszen csak 1885 óta vezetik rendszeresen az anyakönyveket. Kivétel a barsmegyei összeírás, amelyet már 1800-tól vezettek. És amikor a barsmegyei anyakönyveket elpusztította a háború és a megszállás, a sír feltárul és mint egy szökőkút, ontja a mélyből a sok halott okmányt. Az hét Az örökös lemond a milliárdokról, odaadja az országnak, az nyolc, megmenti és megváltja a zsidóságot, az kilenc. A milliárdos örökös nő odadobja magát egy koldusnak a karjaiba, az tíz. És így lehetne folytatni a csodák végtelen sorát, ennyi csoda létrehozásához legalább 10.000 angyalnak kellett együttműködni. Bele lehet örülni.

— Pszt, Imre — senkinek egy szót sem, halálos titok, még jó anyádnak sem szabad tudni. És a falaknak is van fülük.

— De azt csak megengeded, hogy bemutassam jó anyámnak a menyasszonyomat? — Kinyitotta az ajtót és teli torokkal kiabálta: — Mama! Mama!

özv. Weinbergerné riadtan szaladt a szobába.

— Mi az, fiam, kiáltottál, valami baj van?

Imre anyja nyakába borult: — Dehogy is, édes mama, csak be akarom mutatni a menyasszonyomat, Weinberger Márta tanítónőt.

Most Márta borult a karjaiba, és zokogott, boldogan, felszabadultan.

özv. Weinbergerné karhosszúságban tartotta Mártát, végigvizsgálta tetőtől-talpig. Elragadtatva

szólt: Gyönyörű vagy, Márta — hirtelen fiához fordult: — És miből fogtok élni, hiszen egy ilyen szépségnek arany foglalat kell. Nincs kenyered, éhen fogtok halni.

Imre és Márta összenevettek. Márta pajkosan szólt: — Égi mannából, harmatból, napsugárból, szivárványból, délibábból. Imre közbevág: — Ne ijesztgesd anyámat, Márta, az ő élete nagyon nehéz. Ne félj, anyám, a jó Isten gondoskodik rólunk. A bibliai csodák újra feltámadtak. Ne kérdezz semmit, nyugodjál meg. Bízzál bennünk, a jó Isten még sok örömet tart a számunkra, áldassék az ő szent neve! Most pedig enni kérünk, jó anyám, nagyon megéheztünk. Márta három napra szállodába megy, három nap múlva pedig mint dr. Szöllősi Imréné fog bevonulni hozzánk.

özv. Weinbergerné imára kulcsolta a kezét, semmit nem értett, semmit sem kérdezett, de anyai szívével mindent megérezett, boldogságtól sugárzó arcokat látott maga körül s ő is örült boldogságuknak.

Azután ebédeltek.

Imre három napig szaladgált a szükséges okmányok és a diszpenzáció után. Nappal járta a közjegyzőket, minden iratot hitelesíttetett, még a biblia beírt oldalait is. Éjszakánként pedig dolgozott a beadványon. Lázasan munka volt. Márta sokat segített. Végre három nap alatt mindennel elkészültek.

A negyedik napon diszpenzációval megesküdtek. Végzetesen találtak egymásra. Boldogok voltak.

Az anyakönyvvezetőtől egyenesen a Várba

mentek. Kihallgatásra jelentkeztek a miniszterelnöknél. Imre a titkár által eléjük tett jelentkezési cédulára azt írta: — Világraszóló örökségi ügyben.

— Fogadó óra volt. Rövid várakozás után ott álltak a kegyelmes úr színe előtt, izgatottan, de bátran és sugárzó arccal.

— Kegyelmes uram, dr. Szöllösi Imre ügyvéd vagyok, a feleségemmel jöttem, tíz milliárd pengő körüli vagyont hozunk a hazának.

A miniszterelnök nagyot nézett, azt hitte, hogy futóbolondok kerültek elé. Nyersen kérdezte:

— Kicsodák önök?

— Én felvidéki ügyvéd voltam, a visszacsatolás után nem vettek fel az újjászervezett ügyvédi kamarába, jelenleg foglalkozás nélküli, állástalan vagyok, a feleségem tanítónő egy vidéki izraelita iskolában.

— Tehát zsidók, szegények, jogfosztottak és tíz milliárdot hoznak az államnak. így van, ha jól értettem?

— Így van, Kegyelmes Uram — felelt Imre élénken. — Elhoztam a beadványt, nem mertem beadni az iktatóba, mert kincseket érő okmányok vannak csatolva, amiket legjobb safe-ben őrizni. Ezért hoztuk személyesen.

Letette a beadványt és mellékleteit tartalmazó iratsomót az elnök íróasztalára.

A kegyelmes úr lapozgatott az irományok között. Izgalom fogta el. Csöngetett a titkárnak, ma nem fogad másokat. Imrét és Mártát betessékelte egy kis szalonba, fotellekbe ültette őket, kérte, várjanak türelmesen', míg mindent átnéz.

*

Az elnök hátradőlt karosszékében. Fokozódó

érdeklődéssel olvasott. Olyan volt ez a beadvány, mint egy fantasztikus regény, izgalmas fejezetekkel, és pedig:

1. fejezet: A Weinberger örökség
2. fejezet: A sír exhumálása
3. fejezet: A fémdoboz felnyitása
4. fejezet: A családi biblia titkai
5. fejezet: Az okmányok felsorolása
6. fejezet: Az ausztráliai nyomozás
7. fejezet: Az öröklési kapcsolat igazolása
8. fejezet: Felajánlás a magyar nemzetnek

Az utolsó fejezet így szólt:

— Mint a Weinberger hagyaték egyetlen örököse, felajánlom az egész örökséget a magyar nemzetnek, hogy ezzel naggyá, boldoggá tegyem a magyar hazát, hogy kiheverje Trianon ezer sebéit és átkát. Ez a felajánlásom feltétlen és visszavonhatatlan.

Nem szabok feltételeket, nem kérek ellenértéket. De érzem az adományozó erkölcsi jogát ahhoz, hogy bizonyos vágyakat és kívánságokat terjesszek elő. Kérem az ország alkotmányos vezetőit, szüntessék meg a korlátozó zsidó törvényeket. Keresztény és zsidó között dőljenek le a mesterségesen emelt társadalmi, gazdasági és jogi korlátok és válaszfalak, mert:

1. A magyar zsidóság általam és rajtam keresztül bebizonyította, hogy minden áldozatra kész hazájáért.

2. Hallatlan gazdasági felvirulás várható. A tőkék szakadatlan és bőséges áramlása a gazdasági élet csatornáiba szét fog repeszteni minden gazdasági korlátozást, mint az árvíz a gátakat.

3. A keresztény társadalom sorsa örök időkre

biztosítva lesz. A gazdasági és társadalmi egyensúly helyreállítása nem lesz probléma többé. Megszűnik a törvény indoka, szűnjön meg a törvény is!

4. A dolgozó magyar zsidóság a korlátozó törvények után is megmarad jó zsidónak és magyarnak. Jó zsidónak lenni ma azt jelenti, hogy annál jobban ragaszkodunk őseink hitéhez, minél többet kell szenvednünk érte. Ezért fáj nekünk, hithű zsidóságnak, hogy a törvény a kitérések bizonyos kategóriáiban látja az asszimilálódási, holott az igazi asszimilálódás abban rejlik, hogy a hitéhez hű zsidó, jó magyar maradt.

5. Mi az, jó magyarnak lenni¹? Magyarnak lenni nem vérképlet, vagy koponyaalkat, hanem lelki magatartás, — Apáink és nagyapáink magyar földben porladoznak. Magyar föld a bölcsőnk, ez lesz sírunk is. Magyar az anyanyelvünk, a lelkiségünk, a történelmi érzésünk. Kerüljünk bárhová, hazánk szótárával, nyelvtanával, történelmével, kultúrájával gondolkozunk. A haza bennünk van és mi szeretjük hazánkat akkor is, ha áld, akkor is, ha ver.

6. A modern jogfejlődés és a keresztény erkölcsstan alapja az egyéni felelősség. Kiki magáért felel. Szűnjön meg a faji kollektív felelősség elmélete, mely általánosít, ártatlanokat sújt, gyűlöletet áraszt. A szeretet és együvé tartozás érzése fogjon össze minden magyart a nemzeti munkában!

7. Látom az új világot, a magyar valuta feltöresét, hatalmas külkereskedelmet, általános népjólétet. Ebben a felvirulásban a százalékos nyűgöknek el kell tűnniök.

Ismétlem, mindenemet boldogan adom oda. Nem szabok feltételeket, nem teszek meghagyásokat. Csak kérek. Perújítást kérek. A sírba tett zsidó emancipációt kérem. Amit kérek, nem egy kis nő

ábrándja, ez egy honleány álma, Mózes tízparancsolatának. Krisztus törvényeinek, az eikóiesi világrendnek és az örök gazdasági igazságoknak a helyreállítása, amely hazánk igazi anyagi, erkölcsi és szellemi megújulásához vezet.

Isten, áldd meg a magyart!

Budapest, 1939. év május hó.

Alázatos tisztelettel
dr. Szöllősi Imréné
sz. Weinberger Margit

A miniszterelnök olvasás közben sokszor csóválta a fejét. Fel-felugrott székéből, azután állva olvasta át az anyakönyvi iratokat. Izgatottan cseppetett titkárának, kérette azonnal a külügyminiszter és az igazságügyminiszter urakat.

*

A fiatal pár a kis szalonban várakozott, kéz a kézben, mintahogy ásó-kapa összehajlik. Imre minden 5 percben nézte az órát és jelezte a várakozás idejét: — tíz perc — 20 perc — félóra — háromnegyedóra. — Ügy látszik, minket itt felejtettek, — izgult Imre, Márta csak mosolygott. Neki már semmi sem volt fontos, csak Imre. Nem érdekelték a Weinberger milliók.

Kerek egy órai várakozás utáni hívták Imrét és Mártát az elnök szobájába. Még két úr volt ott. A miniszterelnök bemutatta nekik a külügyminisztert és az igazságügyminisztert. Azután kérdéseket intézett Mártához:

— Tud-e valaki magukon kívül arról, amit itt megírt?

— Senki — Kegyelmes Uram. — Három nap előtt még én sem tudtam semmit. Megfogadtuk

Imrével, hogy senkinek sem szólunk, még édesanyámnak sem.

— Hogy jutott arra a gondolatra, hogy felajánlja az örökséget?

— Az újságokban meghirdették, hogy a Weinberger-örökség ügyében értekezlet lesz a Vigadóban. Vidéki tanítónő vagyok. Véletlenül Budapesten jártam, éai is Weinberger vagyok. Kíváncsiságból elmentem. A szónokok között volt egy felvidéki ügyvéd, aki azt indítványozta, hogyha közülünk való az igazi Weinberger-örökös, ajánljuk fel az örökséget a magyar államnak, ezzel boldoggá tesszük a hazát és megváltjuk a magyar zsidóságot is. Engem ez a beszéd megrendített, szuggesztált, azért is különös varázssal hatott rám, mert a szónok elmondta, hogy őt, a felvidéki zsidó ügyvédet a visszacsatolás utáni nem vetté fel az ügyvédi kamarába, koldussá tették, de ő annál jobban szereti hazáját, minél többet kell szenvedni érte. A jelszavak eltűnnek, de az édesanya, a haza örökkévaló. — Márta szemei lángoltak, alakja megnőtt, arca kipirult, mint akit belső tüzek emésztenek.

— Ki volt ez az ügyvéd? — kérdezte feszült figyelemmel az elnök.

Márta rámutatott Imrére:

— A férjem. A gyűlés után egy társaságban ismerkedtem meg vele. Barátságot fogadtunk egymásnak.

— Miért avatott bele családi titkaiba egy idegen embert?

— Nem volt idegen — válaszolt melegen Márta. — Már az első találkozáskor beleszerettem, a leikébe, a tiszta érzéseibe, a nemes jellemébe. Én gyöngye nő vagyok, árva lány. Az exhumálás után elvesztettem a fejemet, megrémültem, a fémdoboz-

zaj hozzámének ültem. A többit együtt csináltuk.

— Mióta férje az ügyvéd úr? — kérdezte az elnök.

Márta bájos zavarral felelt:

— Ma esküdtünk meg és az anyakönyvezető-től egyenesen idejöttünk.

Imre ki akarta segíteni Mártát a zavarából:

— Kegyelmes Uram, az úgy történt, hogy Márta rám akarta bízni örökségi ügyét, csak hozám volt bizalma, de én sem apja, sem gyámja nem vagyok, ügyvédi megbízást nem vállalhatam, mert töröltek az ügyvédi kamarából, ez zúgírászat lett volna. Úgy segítettünk a dolgon, hogy diszpenzációt szereztünk, megesküdtünk, hogy mint férj képviselhessem.

— No meg aztán egy ici-picit (.szerettük is egymást, de ez már magánügy — rebegte Márta, szemérmes pirulással lesütötte a szemét. Mosoly vonult végig a komoly urak arcán.

A külügyminiszter kérdezte Imrét:

— Beszél ön angolul?

— Igen — felelte Imre meglepődve.

— Számíthatunk-e önre, ügyvéd úr, ha az ausztráliai Sydneyben székelő magyar konzulátushoz angol-magyar tolmácsnak, vagy jogi előadónak akarnánk alkalmazni?

Imre meghajolt:

— Alázatos készséggel, Kegyelmes Uram!

Az igazságügyminiszter Mártához fordult:

— Asszonyom, mit szólna elvben egy ausztráliai nászúthoz? Ha belemennénk az örökségi ügybe, célszerű lenne, hogy a fő- és egyetlen örökös ott legyen, ahol az örökséget eldöntik és amikor szükség van a személyes megjelenésére, rendelkezésre álljon.

Márta egyszerű szavakkal válaszolt:

— Ha az urak így látják jónak és így határoznak, utazom. De a férjem nélkül nem megyek sehová.

— Ez az ügy államédekké nőtt — szólt az elnök. — Minisztertanács elé viszem. Három nap múlva ugyanebben az órában kérem ide az ügyvéd urat és ömagyságát. Tekintsék az ügyet államtitoknak. Senkinek egy szót sem! Önök komoly, jellemes emberek, meg vagyok győződve, hogy a legnagyobb titokban kezelték az ügyet, számítok továbbra is legteljesebb diszkréciójukra.

Az elnök becsengette a titkárt, elismervényt adatott az átvett iratokról, iktatószámot tétetett a beadványra és az iratokat pánccélszekrényébe zárta. A fémdoboz is a safeba került.

A kihallgatás véget ért.

A három nap alatt a fiatal pár alig mozdult ki a lakásból. Csak esténként szöktek le kis sétára, hogy egy kicsit szellőzzenek. Fiatalok, mámorosak, boldogok voltak. Két gyerek, aki csillagokat kerget. Meseországban, valószínűtlen álmovilágban érezték magukat, üveg- és gyémánthegeyeken, ahol jótékony dzsinnek röpködnek, varázsszőnyegek szállnak a levegőben, földalatti kincseskamrák nyílnak... A titokzatosság varázsa, mint rózsaszínű köd vette körül őket. A jövő tündéri képei, mint bíboros báránfelhők úsztak boldogságuk egén.

özv. Weinbergerné jól tartotta a fiatalokat, résztvett boldogságukban. Világért sem kérdezett semmit sem, vallásos nő volt, mindazt, ami körülötte történt, isteni rendelésnek tartotta. Amit Imre tesz és ahogyan teszi, minden jól van téve. Sej-

tette, hogy rendkívüli dolgok történtek, a szenzáció a levegőben úszott, de ő nem kérdezett, égi nyugalommal várta az eljövendőket.

Imre és Márta a három nap múltán az előírt időben újból kihallgatásra jelentkeztek a miniszterelnöknél.

A kegyelmes úr barátságosan szortiótt velük kezét, mintha már régi ismerősök volnának, székkel kínálta őket, ő pedig állva beszélt:

— A minisztertanács foglalkozott ezzel az ügygel. A kormány elhatározta, hogy a felajánlott, de most még reménybeli örökséget elfogadja, a hazafias cselekedetért köszönetét fejezi ki. Az örököségi minőség elismerése és az örökség megszerzése iránt jogi és diplomáciai lépéseket teszünk. Tudatában vagyunk annak, hogy egy távoli világ-részben nagy kockázattal, költséggel és fáradsággal jár a hatalmas örökség megszerzése, lesznek bonyodalmak, előre nem látott nehézségek, akadályok, de a kockázatot vállaljuk és mindent megpróbálunk. Ha nem sikerül, az a megnyugvásunk lesz, hogy önök is, mint jó hazafiak, mi is, mint felelős vezetők mindent elkövettünk az ország érdekében. Ha pedig sikerül, a Weinbergcr-ügy új korszakot nyithat Magyarországnak, talán; egy arany korszakot, amely következményeiben meghozhatja az önök által annyira áhított zsidó emancipációt is. De ez a jövő zenéje, ez politika, mi ezzel nem foglalkozunk. Az első feladat megoldását tűzzük ki célul és ez: az örökségi minőség igazolása és az örökségi jog megállapítása. E célra mozgásba hozzuk diplomáciai szervezetünket és sydney-i konzulátusunkat. Megbízást adunk kon-

zuli jogtanácsosunknak, melléje beosztjuk angol-magyar tolmács és jogi előadói minőségében az ügyvéd urat, a konzulátus hivatali létszámában. Átadom a kinevezési okmányt, az útleveleket és vízumokat, az ön és neje nevére kiállítva, önagságának is oda kell utazni, hogy amikor kell, személyesen rendelkezésre álljon. Egy évre számítjuk az ügy lebonyolítását, ehhez szabtuk a költségeket is. Útiköltségre, személyes kiadásokra és ellátásukra megszavazott a kormány 3000 angol fontot, ebből 1500 fontra a csekket most átadom, a Nemzeti Bankban felvehetik. A másik 1500 font erejéig hitellevelet adunk a Synney-i Nemzeti Bankba. Csak alá kell írni a kész elismervényeket. Továbbra is a legszigorúbb titoktartást kérem. Az utazás önöknek nászút is lesz, amihez szerencsét kívánok.

Márta szemében könnyek csillogtak ... Nászút Ausztráliában. Egy újabb csoda a bűvös láncban ..

A sydneyi országos törvényszéket megostromolták a világ Weinbergerei. Versenyfutás volt a mesés kincsekért. A transzausztráliai expressz naponta ontotta Sydney városába a kincskeresőket, a Jó Reménység megszállottait. Weinbergerek, ügyvédek, konzulok, diplomata, kalandorok, kémek árasztották el a világ minden részéből. Óriási tülekedés, nemzetközi intrikák, hamis okmánygyártás, papíroscsaták. A konzuli jogtanácsos és a mellé beosztott Szöllősi ügy harcoltak Mártáért, mint oroszlanok. Még egy jogtudóst vettek maguk mellé, egy bennszülött kiváló specialistát. Egy homályos részlet volt, amire nem tudtak választ adni, hogyan van az, hogy az elhalt Weinberger Jakab

semmi kapcsolatot sem tartott fenn magyarországi családjával, ami a vérségi összetartozást megerősítette volna. De ilyen kapcsolatot a világ többi Weinbergerei sem tudtak bizonyítani.

Ezzel szemben tanúk és házi orvosok igazolták, hogy az elhunyt 20 éves korában egy hajótörés alkalmából súlyosan megbetegedett, emlékezőtehetségét elvesztette. Ami addig történt vele, arra nem emlékezett. Sokszor panaszkodott, hogy nem ismeri családját. Ez élete végéig fájt neki, mert felesége korán, fiatalon meghalt, gyermekei nem voltak. A leggondosabb orvosi kezelés sem tudta visszaadni emlékezőtehetségét. Csodálatos, hogy ezen agybeli fogyatkozása ellenére üzleti lángésszé fejlődött ki.

Szívós munka és harc után Márta ügyvédei sikert értek el. A törvényszék elrendelte az elhalt Weinberger Jakab sírjának felnyitását és a halottszemlét. A tiszta tufa-földben a holttest nem indult bomlásnak, hanem kiszáradt. A törvényszéki orvosok megállapították, hogy a halott balvállán egy szívalakú anyajegy van, amely csodálatos módon a kiszáradt testen is megtartotta különleges színét és alakját. Ez és a misztikus módon előkerült családi biblia döntötte el az örökség sorsát.

Mártát úgy tarották, mint egy rabot. Titkos lakásban, ahová rejtett lépcsők vezettek. Féltették a kémektől, kalandoroktól, riporterektől, még orgyilkos támadásoktól is. Ha hivatalosan meg kellett valahol jelennie, hárman is kísérték. Csukott kocsiban, sűrű fátyolban járt, arcát senki sem láthatta; csak akkor vette le a fátylat, amikor kihallgatták. Az utolsó kihallgatás alkalmából megeskette a törvényszék arra a vallomására, hogyan jutott a bibliához és az okmányokhoz.

Az országos törvényszék kiadta az örökösödési

okmányt Mártának, ő pedig nyomban kiállította a szabályszerű adománylevelet, mellyel egész vagyonát a magyar államnak adta át. Egyidejűleg a kormány felállította a vagyonkezelésre a központi igazgatóságolt Sydneyben, külön mezőgazdasági, ipari és kereskedelmi szakosztállyal és megszervezte a szükséges kereskedelmi képviselőket és konzulátusokat a világkereskedelmi hálózatban.

A világszenzáció percek alatt bejárta a földkerekséget. Sajtó, film és rádió a Weinberger-csodával foglalkozott. Odahaza Magyarországon lázban égtek az emberek. Imre és Márta egyelőre úgy eltűntek, hogy a legszemfülesebb riporterek sem akadtak rájuk. Elvonultságukban; egymásnak éltek. Valami csodálatos nyugalom és harmónia költözött verőfényes szívükbe ...

*

... és eljőve az aranykorszak szép Magyarországon. A tőke, mint egy szökő ár, szakadatlanul áramlott a gazdasági élet csatornáiba. Mintegy varázsütésre hatalmas ipartelepek, gyárak, kohók, erőtelepek nőttek ki a földből, körülöttük virágzó települések, városok alakultak. Bűvös olajforrások, bányák tárultak fel. A gyárak gépei duruzsoltak, a dugattyúk dobogtak, a föld bőségesen ontotta kincseit, óriási erőtelepek hálózta be és látta el villamosenergiával az egész országot. Az országosan kiépített csatornahálózat bőségesen ontotta vizét az áldott magyar humuszra. Nem volt többé szárazság, terméketlen terület. Külföldről kellett hozni a mérnökök hadát, a műszaki csapatokat és a munkáscsoportokat. Így is munkáshiány volt.

A Weinberger-vagyon árucseréivel kapcsolat-

ban a magyar gazdasági élet belekapcsolódott az öt világrész gazdasági életébe, új kereskedelmi szerződésekbe és új világáramlatokba. Az export óriási arányokat öltött.

Mártának minden jóslása és vágya beteljesedett. A régi jelszavak eltűntek. Új fogalmak, új lelki átalakulások, meglátások és elgondolások áramlottak a felviruló társadalomban. A gazdasági élet hallatlan fellendülése elemi erővel sodorta el mindazon korlátokat, amit mesterségesen raktak keresztény és zsidó közé.

... és eljőve Magyarország feltámadása. Az új európai rendezés — bár több szakaszban és részletben — visszaadta Magyarország történelmi határait. Nagy-Magyarország álma valóra vált. Szent István koronája régi fényében ragyogta be a Dunamedencét. A magyar igazság győzött vér nélküli megújhódással. A magyar Hiszekegy beteljesedett.

... Magyarország nagy, gazdag és boldog ország lett. Nyugat végvára, Kelet kapuja, Kelet-Európa vezető állama, Európa ragyogó gyöngyszeme, béke és boldogság szigete, tejjel és mézzel folyó Kanaán ...

*

Eszter királyné a purimi legendában megmentette a Perzsia birodalmában élő zsidóságot, Márta a kis árvalány megváltotta a magyar zsidóságot.

*

... és erre felébredtem...